

EKSAMEN SGO1001 HØST 2021

6 timers hjemmeeksamen.

BEGREPSRESONNEMENT (45% av karakteren)

Besvar 4 av 5 oppgaver. Maksimalt 300 ord per besvarelse. Til sammen maks 1200 ord.

1.

Mange av oss har en iPhone i lomma, ettersom dette er et av verdens mest solgte produkter. Designet av denne mobiltelefon finner sted i California, og produktet settes sammen i kinesiske produksjonsbyer som Zhengzhou. For å knytte sammen disse to punktene i verdikjeden, trenger produsenten et utall komponenter fra over 40 ulike land. På denne måten kan vi si at iPhone er med å knytte verdensøkonomien sammen.

- a. Hvilke begreper fra samfunnsgeografien mener du er egnet til å forklare denne sammenkoblingen av økonomiske prosesser?
- b. Vis på en kortfattet måte hvordan denne prosessen har utviklet seg over tid?

2.

På et norsk sykehjem kan man møte ansatte fra mange ulike land. En filippinsk sykepleier som arbeider i Norge kan ha planer for karrieren og livsløpet som er ganske annerledes enn sine kollegaer. Ikke minst gjelder det hvordan man disponerer inntekten sin, i form av pengeoverføringer til familie i opprinnelseslandet. Det kan også være at en filippinsk sykepleier vil føle sterk tilhørighet til det katolske kirkesamfunnet, et relativt lite trossamfunn i Norge, men med et betydelig innslag av migranter fra land som Polen og Filippinene. Kort sagt kan man si at mange migranter både knytter nye sosiale relasjoner og beholder bånd tilbake til samfunnet man har forlatt.

- a. Hvilke begreper fra samfunnsgeografien mener du er egnet til å forklare disse båndene?
- b. Forklar hvordan slike bånd kan utfordre migrasjonsforskning og/eller samfunnsgeografisk forskning.

3.

Klimaendringer er for alvor kommet på den politiske dagsordenen både i Norge og internasjonalt. Menneskeskapte klimaendringene blir stadig mer alvorlige og vi har bak oss en sommer med store skogbranner og flommer som har krevd mange menneskelig blant annet i Tyskland. Selv om klimaendringene i sin natur er globale, er ikke de negative effektene av dem fordelt jevnt i befolkning. Det samme gjelder ulike samfunnssystemers evne til å justere seg eller endre seg i takt med klimaendringene.

- a. Hvilke begreper fra samfunnsgeografien mener du er egnet til å forklare disse forskjellene?

- b. Hvordan kan et samfunnsgeografisk perspektiv bidra til at omstillingsprosesser blir mer bærekraftige og rettferdige?

4.

Verden urbaniseres og byene vokser, noe som fører til at boligprisene stiger i de mest attraktive byene og bydelene. Dette gjør at det blir stadig vanskeligere for mennesker med lav eller middels inntekt å bosette seg der. Befolknings sammensetningen og demografien endres i de sentrale bydelene. Dessuten endres de sentrale bydelene fysisk, og dette er både en årsak til og virkning av at disse bydelene blir mer eksklusive.

- a. Hvilke begreper fra samfunnsgeografien mener du er egnet til å forklare de sosiale og geografiske konsekvensene av denne utviklingen?
- b. Pek på både økonomiske og sosio-kulturelle årsaker til at bydeler oppleves som eksklusive.

5.

Dagens USA synes å være svært polarisert. Mens en stor del av befolkningen ser på statens rolle som helt nødvendig for å begrense en alvorlig pandemi, opplever en annen del av befolkningen myndighetenes smitteverntiltak som frihetsberøvelse. Munnbindet vekker dermed svært motstridende følelser i det offentlige rom. Det synes som om ulike deler av befolkningen befinner seg i hver sin virkelighetsforståelse, godt hjulpet av ekkokamre på sosiale medier og et politisert medielandskap.

- a. Hvilke begreper fra samfunnsgeografien mener du kan brukes til å belyse disse meningsdannende systemene?
- b. Pek på faktorer som gjør at slike meningsdannende systemer kan bli relativt stabile over tid.

DRØFTINGSOPPGAVE (55% av karakteren)

Besvar 2 av 3 oppgaver. Maksimalt 1000 ord per besvarelse. Til sammen maks 2000 ord.

1. Bruk Ann Markussens uttrykk "klebrige steder i glatte rom" til å diskutere forholdet mellom økonomisk globalisering og byutvikling. Bruk gjerne eksempler.
2. Bruk den vedlagte nyhetssaken til å diskutere begrepene fattigdom og ulikhet. Knytt diskusjonen til hvordan begrepene har ulike implikasjoner i ulike deler av verden.
3. Samfunnsgeografiens faghistorie har vært preget av ulike vendinger. Velg deg én av disse vendingene og redegjør for den. Forklar hvordan den har endret måten man studerer geografiske spørsmål på.